

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK VE İDARİ PERSONELİN BOŞ ZAMAN DEĞERLENDİRMELERİNDE SPORUN YERİ

Musa ÇAKIR

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü
E-mail: musaturkuaz@yahoo.com

Özet

Hızla sanayileşen toplumumuzda insanların çalışma ortamları ve iş yoğunluğu, bir takım dengesiz yaşam anlayışını beraberinde getirmiştir. Bu da sanayi toplumu bireylerinde “boş zaman” kavramını doğurmuştur. İnsanların zorunlu yaşamlarının dışında kalan zamanlarını iyi şekilde değerlendirmeleri, sağlıklı ve stresten uzak kalabilmeleri için günün belli zaman dilimini spora ayırma olgusu, kendiliğinden doğan sosyolojik gerçeklik olarak toplum tarafından kabul görmüştür. Bu sosyolojik gerçeklik toplumsal dinamizm ve ekonomik kalkınma açısından da önem taşıyan bir unsurdur.

Boş zamanların değerlendirilmesinde özellikle sporun fonksiyonu çok önemlidir. Eğitim kurumlarında yapılan boş zaman etkinlikleri eğitimcilerimizin ve gençlerimizin bedenlen ve ruhen sağlıklı bireyler olmalarına, iş yaşamında özgüven duygusunun pekişmesine katkıda bulunarak genç nesilleri geleceğe hazırlama hususunda önemli işlev üstlenmektedir.

Araştırmada; boş zamanların değerlendirilmesinde etkin rol oynayan spora, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde görev yapan akademik ve idari personelin katılım düzeylerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Amaca uygun olarak, veriler Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde görev yapan akademik ve idari personele anket uygulanarak elde edilmiştir. Değerlendirme ise tüm maddelerin cevaplarının yüzdesel dağılımlarına göre yapılmıştır.

Sonuç olarak, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde görev yapan akademik ve idari personelin büyük bir çoğunluğunun boş zamanlarını spor yaparak geçirdikleri ve bu oranın % 83.57 gibi yüksek bir değere ulaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler : Boş Zaman, Spor , Üniversite Personeli.

THE IMPORTANCE OF SPORT IN LEISURE APPRECIATION AT ACADEMIC AND ADMINISTRATIVE PERSONEL KYRGYZSTAN-TURKEY MANAS UNIVERSITY

Abstract

In rapidly industrialized society in individuals working environment and labor force there is some unbalanced life perception. It has created “leisure time” con-

cept for industrialized society members. The fact of highly appreciating the spare time from obligatory life and dividing definite time for going for a sport in order to be more healthy and out of stress, has been shared by society as self formed socio-psychological reality. This sociologic reality is very important from the perspective of social dynamism and economic growth.

The sport is very important in appreciating leisure. The leisure activities in educational institutions are important functions in making academicians and students physically and psychologically healthier and stronger, contributing in making stronger the sense of self-confidence in working life and preparing young generation for the future.

This paper aims to define how effective and important the sport is in appreciating leisure in the example of Kyrgyzstan-Turkey Manas University staff. Participants consist of academic and administrative staff. Data was collected from questionnaire form answers, which were given by academic and administrative staff. Data handling was finished by taking percentage from every statement.

The results has shown that both academic and administrative staff of Kyrgyzstan-Turkey Manas University spend their leisure by go in for a sport activities and 83.57 % of participants answered that they indulged in this or that kind of sport.

Key Words: Leisure time, Sport, University staff.

GİRİŞ

Günümüzde bilim ve teknolojinin ilerlemesi, makineleşme ve insan gücüne karşı olan ihtiyacın azalması ile bir takım sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu sorunlardan biri de boş zamanların artması ve boş zamanların nasıl değerlendirileceğidir (Fişek, 1998: 126). Boş zamanları önemli yapan en temel unsur bireylerde çeşitli doyumlara yol açmasıdır. Bir başka yönüyle, boş zaman faaliyetleri bireylerin sosyalleşmesi ve topluma bütünleşmesi gibi açılardan da etkilidir (M.G.S.B, 1988).

Boş zaman tanım olarak, kişilerin ya da toplumsal grupların boş zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamına gelmektedir.

Gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler arasındaki en önemli farklardan birisi zaman anlayışından meydana gelmektedir. Kişilerin ve toplumların iş hayatını, sosyal ilişkilerini, eğlence ve dinlenme alışkanlıklarını bu anlayış içerisinde tanzim edenler diğerlerine nazaran daha fazla gelişmişlerdir. Descartes de ülkelerin gelişme ve zenginlik farkları, yalnızca zamanı iyi kullanarak planlı ve programlı bir şekilde çalışmalarından ve dinlenmelerinden kaynaklandığını ileri sürmektedir (Karaküçük, 1997: 51).

Weber'e göre "zaman insanın devam ettirdiği yaşamın yerine göre uzun ya da kısa süreli tekrar edilmesi olanaksız başlangıcı ve sonu belli, saatle ölçülebilen bir bölümdür" (Weber, 1973: 83).

Veblenin konuya yaklaşımı ise servet, boş zamanın yaratıcı kaynağıdır. Boş zaman, çalışma zorunluluğunun olmaması anlamına gelip, aşırı tüketimle gerçekleşen bir gösteriş alanı oluşturarak servetin dışı vurulmasına olanak sağlamaktadır. O halde boş zaman hem servetin sonucu hem de yeniden üreticisidir (Şenalp, 2007: 56).

Daha kapsamlı bir tanımı da şu şekilde yapılmaktadır. "İnsanın yoğun çalışma yükü rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkileyen bedeni ve ruhi sağlığını tekrar elde etmek, korumak ve devam ettirmek aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlamak, tamamen çalışma ve

zorunlu ihtiyaçları için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız boş zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yapılan etkinliklere denir” şeklindedir (Karaküçük, 1995: 45-48).

Tarih boyunca çalışma zamanı; hayatı insanoğlunu yıpratırken, çalışma dışı zamanı ise insanın kendisi için bir şeyler yapmasına yenilenmesine onun güç tazelemesine ve hayata yeniden başlamasına imkan vermiştir. Bu nedenle insanlar çalışma zamanına verdikleri önemin dışında çalışma dışı zamanına da boş zamanın kullanımına da önem vermişlerdir. Çalışma dışı zamanının kullanımı hususunda, sporla ilgilenerek bu kavramı her geçen gün daha da geliştirerek zenginleştirmişlerdir (Bennet, 1992).

Spor evrensel kültürün bir parçası, dünyada dili, ırkı, dini farklı insanları birleştiren önemli bir vasıta. Dünya barışına katkı sağlayan bir etkinliktir, tüm bunların yanında; fiziksel faydalarının yanı sıra insanların ruhsal sağlığını da olumlu yönde etkilemek, sosyal ve moral kazançlar sağlamak amacı ile yapılan hareketler topluluğu olarak da tanımlayabiliriz (Melik, 2006: 1).

Sportif öğelerin tümünde dinlenmek, eğlenmek olduğu kadar aynı zamanda sosyal bir kaynaşma da vardır. Toplumla kaynaşma ve özdeşleşme konusunda spora önemli görevler düşer. Sporun sağladığı bedensel ve ruhsal anlamdaki doyum olanakları, serbest zamanları ve yaşam seviyeleri düzenli olarak artan sanayileşmiş ülkelerin özlemini duyduğu yeni bir yaşam şeklinin ayrılmaz parçasıdır (Melik, 2006:1).

Ayrıca spor, çağımızda kitleleri hareketlendirmesi ve sonsuz faydalarıyla her yaşta ve meslekteki insanlar için sağlıklı yaşamın ana prensibini teşkil etmektedir (Alagöz, 1973). Sağlıklı yaşam için yapılacak olan spor programı mutlaka herkesin yaş ve beden durumuna uygun olmalıdır. Amaç, vücudu sağlık ve zindelik açısından kendisini yeterli hale getirmek ve vücudun dengesini sağlamaktır (Çamlıyar, 1988).

Bilinçli spor, sağlıklı ve zinde yaşamın değişmez kuralı varsayımından hareketle Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, yarışma, turnuva ve çeşitli spor aktiviteleri ile hem kendi personeli hem de toplumu hedef kitle olarak görmektedir. Bu amaç doğrultusunda, üniversite bünyesinde beden eğitimi ve spor bölümü kurulmuş ve çok fonksiyonlu spor kompleksi ve kapalı spor salonları inşaa edilerek hedefe uygun çalışmalar yapılmaktadır.

Spor insan sağlığı, yaratıcı düşünce, kurallara uyma ve kendini disipline etmek için sadece üniversite personeli değil her insan için önemlidir. Sağlıklı yaşamda insanların mutlu olması, çevresindekilere mutluluk dağıtması ve çalışma ortamının stresini atmak için birey, takım ve ekiple yapılacak en etkili uğraştır. Sporun insanı sosyalleştiren ve kötü alışkanlıklardan uzak tutan yönü de tartışmasız bir gerçektir. Günümüzde modern yaşamın olumsuzluklarından etkilenmeden neşeli, mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek için spor çağdaş bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Buradan hareketle bu çalışmada Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde görev yapan akademik ve idari personelin boş zaman değerlendirmelerinde sporun yerinin araştırılması ve ortaya konması amaç edinilmiştir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmaya, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi bünyesinde görev yapan 213 akademik ve idari personel katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretim elemanları ve idari personelle bire bir görüşülerek 12 sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda çıkan veriler oransal olarak frekans dağılım tablolarıyla açıklanıp, yorumlanmıştır.

BULGULAR

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıda tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo: 1 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Spor Yapararak Değerlendirmeleri

Spor Yaparmısınız?	Mutlak Frekans	% Pay
Evet	178	83.57
Hayır	35	16.43
Toplam	213	100

Araştırmaya katılan toplam denek yüzdesel sayısı 213'tür. Buna göre boş zamanlarını spor yaparak değerlendirenlerin oranı % 83.57'dir. Boş zamanlarını spor yapmayarak değerlendirenlerin oranı ise, % 16.43'tür.

Tablo: 2 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Spor Yapararak Değerlendirmeme Nedenleri

Araştırma Grubunun Spor Yapmama Durumu	Mutlak Frekans	% Pay
Alışkanlığı yok	15	42.86
Spora yönlenecek teşviklere sahip değil	4	11.43
Yeterli zamanı yok	7	20.00
Aile ve iş yoğunluğu uygun değil	8	22.86
Yaşı, fiziki yapısı ve sağlığı uygun değil	1	2.86
Toplam	35	100

Araştırmamıza katılan deneklerden boş zamanlarını spor yaparak değerlendirmeyen 35 kişinin %42.86'sı alışkanlığının olmaması, % 22.86'sı aile ve iş yoğunluğunun olmadığını, % 20'si yeterli zamanının olmaması, % 11.43'ü spora yönlenecek teşviklere sahip olmaması ve % 2.86'sı ise yaşı, fiziki yapısı ve sağlığının uygun olmamasından dolayı spor yapmadıklarını veya yapamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo: 3 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Değerlendirmede Öncelikli Tercihleri

Boş Zaman Değerlendirme Tercihleri	Mutlak Frekans	% Pay
Fiziksel	122	68.54
Sanatsal	16	8.99
Pratik	14	7.87
Entelektüel	6	3.37
Toplumsal	20	11.24
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan deneklerin boş zamanlarını değerlendirme durumları beş ana faktörde yoğunlaşmaktadır. Tercih nedenlerinde ise; fiziksel yani spor yaparak değerlendirme şekli, toplam 178 denekin % 68.54'ünde en önemli tercih olmuştur. Katılımcıların, % 11.24'ü toplumsal, % 7.87'si pratik el becerileri ve % 3.37'si de entelektüel aktivitelerine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo: 4 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Değerlendirmelerinde Sporun Tercih Sırası

Sporun Tercih Sırası	Mutlak Frekans	% Pay
1	77	43.26
2	64	35.96
3	26	14.61
4	5	2.81
5	6	3.37
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan deneklerin boş zaman değerlendirme tercihleri durumunda sporun tercih edilmesi % 43.26 ile birinci tercih durumundadır. Geriye kalan % 56.74 birinci tercihleri için, sporun dışında dinlenme aktivitelerini tercih etmişlerdir.

Sporun tercih durumlarında sırasıyla ikinci tercih % 35.96, üçüncü tercih % 14.61, dördüncü tercih % 2.81 ve son tercih de % 3.37'dir. Boş zamanları değerlendirmede spor yapma % 83.57 ile sporun tercih edilmesi derecelendirmesindeki %43.26 ilk tercih durumu arasında anlamlı bir oransal ilişki vardır.

Tablo: 5 Akademik ve İdari Personelin Hafta İçi Boş Zamanlarını Değerlendirmelerinde Spora Ayırdıkları Süre

Boş Zaman Değerlendirmede Hafta İçi Zaman Ayırma	Mutlak Frekans	% Pay
Hiç yok	16	8.99
0.5 - 1 Saat	29	16.29
1 - 1.5 Saat	37	20.79
1.5 - 2 Saat	34	19.10
2 - 2.5 Saat	39	21.91
Daha Fazla	23	12.92
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan deneklerin % 21.91'i hafta içinde 2-2,5 saat arasında boş zaman değerlendirme aktivitelerine katılmaktadırlar.

% 20.79'u ise 1-1,5 saat ve üçüncü sırada da % 19.10'u 1,5-2 saat zaman ayırmaktadırlar. Bundan sonra sırasıyla % 16.29'u 0.5-1 saat, % 12.92'si 2,5 saatten fazla zaman ayırmaktadırlar. Deneklerimizin % 8.99'u ise, hafta içi zamanlarının hiç olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo: 6 Akademik ve İdari Personelin Hafta Sonundaki Boş Zamanlarını Değerlendirmelerinde Spora Ayırdıkları Zaman

Boş Zaman Değerlendirmede Hafta Sonu Zaman Ayırma	Mutlak Frekans	% Pay
Hiç yok	4	2.25
0.5 - 1 Saat	2	1.12
1 - 1.5 Saat	13	7.30
1.5 - 2 Saat	13	7.30
2 - 2.5 Saat	41	23.03
Daha Fazla	105	58.99
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan denekler hafta sonlarında 2,5 saatten fazla bir zaman diliminde boş zaman değerlendirmeye zaman ayırmaktadırlar (% 58.99). Hafta sonları 2-2,5 saat zaman ayırma % 23.03 ile ikinci önemli zaman ayırma dilimidir.

Sırasıyla 1-1,5 ve 1,5-2 saat zaman ayırma aynı oran farkıyla (% 7.30) üçüncü ve dördüncü sıradaki zaman dilimidir. 0.5-1 saat zaman ayırma (% 1.12), hiç zaman ayırmama % 2.25 ile son sıradaki tercih zaman dilimidir.

Tablo: 7 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Spor Yaparak Değerlendirmelerinde Öncelikli Gün Sırası

Spor Yapmada Öncelikli Gün	Mutlak Frekans	% Pay
Hafta içi düzenli	77	43.26
Hafta içi düzenli değil	65	36.52
Hafta sonu düzenli	14	7.87
Hafta sonu düzenli değil	22	12.36
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan deneklerin hafta sonlarında spora zaman ayırma dilimi fazla olmasına rağmen (% 58.99-2,5 saatten fazla), bu alışkanlık hafta sonlarında düzenli değildir (% 12.36). Deneklerin % 43.26'ı hafta içinde düzenli, % 36.52'si hafta içinde düzensiz, % 7.87'si de hafta sonlarında düzenli olarak spor yapmaktadırlar.

Tablo: 8 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Değerlendirmelerinde Düzenli ve Düzensiz Spor Yapmaları

Spor Yapmak	Mutlak Frekans	% Pay
Haftada 1 gün düzenli	19	10.67
Haftada 1 gün düzenli değil	11	6.18
Haftada 2 gün düzenli	30	16.85
Haftada 2 gün düzenli değil	14	7.87
Haftada 3 gün düzenli	24	13.48
Haftada 3 gün düzenli değil	22	12.36
Haftada 4 gün düzenli	19	10.67
Haftada 4 gün düzenli değil	6	3.37
Haftada 5 gün düzenli	13	7.30
Haftada 5 gün düzenli değil	14	7.87
Haftada 6 gün düzenli	1	0.56
Haftada 7 gün düzenli	1	0.56
Haftada 7 gün düzenli değil	4	2.25
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan deneklerin % 16.85'i haftada 2 gün düzenli spor yapmaktadırlar. Haftada 3 gün düzenli spor yapanların oranı % 13.48'dir. Haftada 3 gün düzensiz spor yapanlar ise % 12.36'dır. Haftada 1 gün veya 4 gün düzenli spor yapanlar aynı oran farkıyla % 10.67'dir.

Tablo: 9 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Spor Yaparak Değerlendirdikleri Yer

Spor Yapılan Yer	Mutlak Frekans	% Pay
Evde	17	9.55
Üniversite tesislerinde	91	51.12
Lojman kurum tesislerinde	47	26.40
Özel tesislerde	15	8.43
Diğer	8	4.49
Toplam	178	100

Araştırmaya katılan deneklerin üniversite tesislerinde spor yapma oranları % 51.12. Lojman kurum tesislerinde spor yapanların oranı ise % 26.40'dır. Üniversite tesislerinde ve lojmanlarda spor tesislerinin de yeterli kapasitede oluşunun bir kanıtı sayılması gereken bu durum, Üniversite personelinin spora verdiği önemi de ayrıca göstermektedir. Daha sonra sırasıyla evde (%9.55) ve özel tesislerde (%8.43) spor yapılmaktadır.

Tablo: 10 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Spor Yaparak Değerlendirmelerinde Sporun Faydası

Kendilerinde Hissettikleri Fayda	Mutlak Frekans	% Pay
Dinlendirici, sakinleştirici	69	38.76
Eğlendirici ve heyecan verici	31	17.42
Rahatlatıcı ve can sıkıntısından uzaklaştırıcı	41	23.03
Sosyal çevre genişletici-kazandırıcı	1	0.56
İş stresinden uzaklaştırıcı	7	3.93
Mutlu edici ve zevk verici	4	2.25
Sağlığa katkı sağlayıcı	22	12.36
Diğer	3	1.69
Toplam	178	100

Araştırmamıza katılan deneklerin spor yaparken kendilerinde dinlendirici ve sakinleştirici bir etki bıraktığını belirten % 36.76'lık bir üniversite personeli en önemli birinci faydayı belirtmişlerdir. Rahatlatıcı ve can sıkıntısından uzaklaştırıcı fayda % 23.03, eğlendirici ve heyecan verici katkı ise % 17.42'dir. Dördüncü önemli fayda ise % 12.36 ile sağlık faktörüdür. Üniversite personelinin yoğun iş temposu, sporun sağlığa katkı yapması faydasından çok daha önemli fayda durumu konumuna geçiren, dinlendirici veya sakinleştirici faydasını öne çıkarmıştır.

Tablo: 11 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Spor Yaparak Değerlendirmelerinde Katılım Şekilleri

Spor Yaparken Katılım	Mutlak Frekans	% Pay
Yalnız	64	35.96
Aile ile	23	12.92
Arkadaşı/arkadaşları ile	91	51.12
Toplam	178	100

Araştırmamıza katılan üniversite personelinin bireysel değil, bir grup çalışması içinde olduğunu, varolan takım ruhunun, spor yaparken bile öne çıktığını ve arkadaşlarıyla

beraber spora katıldıklarını görmekteyiz (%51.12). %35.96'sı yalnız, % 12.92'si de aileleriyle beraber spor yapmaktadır.

Tablo: 12 Akademik ve İdari Personelin Boş Zamanlarını Spor Yapararak Değerlendirmelerinde Seçtiği Spor Branşı

Yapılan Spor Branşı	Mutlak Frekans	% Pay
Yürüyüş	72	40.45
Yüzme	3	1.69
Tenis	9	5.06
Basketbol	11	6.18
Futbol	56	31.46
Masa Tenisi	4	2.25
Voleybol	5	2.81
Aerobik	7	3.93
Dağcılık	1	0.56
Diğer	10	5.62
Toplam	178	100

Araştırmamıza katılan deneklerin, yaptıkları sportif aktiviteler içinde % 40.45'i yürüyüşü, % 31.46'sı da futbol branşını seçtikleri görülmektedir. Bunun dışında Basketbol sporunu yapanların oranı % 6.18, diğer dallarda spor yapanların oranı % 5.62, Tenis sporunu yapanların oranı % 5.06 olarak tablomuzda yer almıştır.

SONUÇ

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde görev yapan akademik ve idari personel spor yapmaktadır (%83.57) ve boş zaman değerlendirme şekillerinde fiziksel aktivitelere katılma en önemli yoğunluktur (%68.54).

Boş zaman değerlendirmede spor birinci tercih durumundadır (%43.26). Hafta içi boş zaman değerlendirmeye zaman ayırma 2-2,5 saat (%21.91), hafta sonu 2,5 saatten daha fazladır (%58.99). Hafta içi düzenli spor yapılmaktadır (%42.70). Bu düzenli spor yapma durumu haftada 2 gün (%16.85) ve haftada 3 gün düzenli (%13.48) dır. Daha sonra haftada 4 gün (%10.67) ve haftada 5 gün (%7.30) düzenli spor yapanlar gelmektedir. Spor, üniversite tesislerinde (%51.12) ve lojman kurum tesislerinde (%26.40) yapılmaktadır. Sporun dinlendirici ve sakinleştirici etkisini en önemli bulanlar %38.76'dır.

Spora arkadaşlarıyla beraber katılmaktadırlar (%51.12). Yapılan spor aktiviteleri içinde %40.45'i yürüyüşü tercih etmektedirler, denekler yürüyüş sporunun özellikle sabah çalışma saatleri öncesinde tempolu yürüyüş şeklinde yapıldığını belirtmişlerdir.

Tüm bulgular göz önüne alındığında, üniversite çalışanlarının, boş zaman faaliyetleri olarak şu etkinliklere yer verdiği görülmektedir. Akademik ve idari personel yüksek oranda spor yapma alışkanlığına sahiptir. Yapılan sporun niteliği ağırlıklı olarak düzenli ve toplu spor yapma konusundadır. Bu da, üniversite çalışanlarının takım sporlarına olan ilgi ve becerileri ferdi sporlara nazaran daha fazladır.

KAYNAKÇA

ALAGÖZ, Z. (1973). *Beden Eğitiminin Anlamı, Toplumda ve Eğitimde Önemi*. Gelişim Yayınları, İstanbul.

BENNET, A. (1992). *Günün Yirmi Dört Saatini Yaşamak*.

ÇAMLIYAR, H. (1988). *Beden Eğitimi ve Sporun Gençlik İmajı, Geliştirme Yeri ve Önemi*. Konya: S.Ü. yayınları.

FİŞEK, K. (1998). *Spor Yönetimi*, Bağırdaan Yapımevi, Ankara.

KARAKÜÇÜK, S. (1997). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*, Seren Ofset. Ankara.

MELİK, A. Bülent. (2006). *Spor Nedir, Spor Bilimi Nedir?*, T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Konya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Yayını.

M.E.G.S.B (1998). *Beş Yıllık Kalkınma Planları yıllık Programlarında 1968-1988* Gençlik M.E.G.S.B Yayını, Ankara.

ŞENALP, G. Mehmet. (2007). *Dünden Bugüne Kurumsal İktisat*. Der., Eyüp Özevren, Kurumsal İktisat (İçinde), İmge Yayınları, Ankara.

WEBER, E. (1973). *“Boş Zamanlar Sorunu” Gençlik Lideri El Kitabı*, GSB Yayını.